

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne (kustantajan versio).

Viite:

Latvanen, J. & Päälyysaho, S. 2020. Seinäjoen ammattikorkeakoulun henkilöstön julkaisut tilastojen valossa. Teoksessa: S. Päälyysaho, P. Junell, J. Latvanen, S. Saarikoski & S. Uusimäki (toim.) Seinäjoen ammattikorkeakoulu 2020: Osaamista strategian vahvuusaloilla. Seinäjoki: Seinäjoen ammattikorkeakoulu. Seinäjoen ammattikorkeakoulun julkaisusarja A. Tutkimuksia 33, 268 - 276.

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULUN HENKILÖSTÖN JULKAISUT TILASTOJEN VALOSSA

*Jaana Latvanen, YTM, kirjasto- ja tietopalvelupäällikkö
SeAMK Kirjasto*

*Seliina Päällysaho, FT, KTM, AmO, tutkimpäällikkö
SeAMK Toimisto*

1 JOHDANTOA

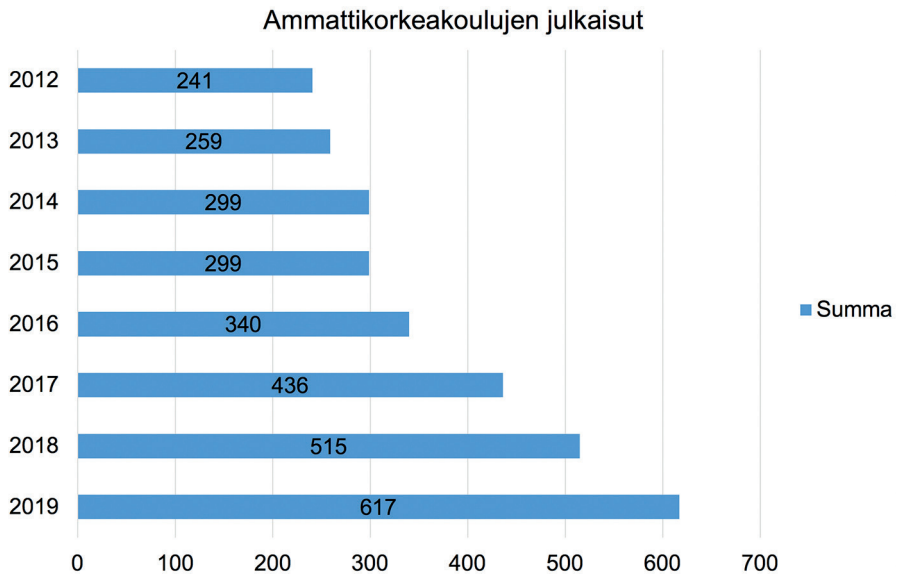
Julkaiseminen on tärkeä osa tutkimus- ja asiantuntijaviestintää. Julkaisut välittävät tietoa Seinäjoen ammattikorkeakoulun (SeAMK) osaamisesta sekä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan (TKI) tuloksista. Ammattikorkeakoulujen luonteen mukaisesti julkaisut kohdennetaan pääasiassa ammattiyhteisöille ja suurelle yleisölle. Julkaisujen avulla ulkopuoliset sidosryhmät saavat helposti ajankohtaista tietoa siitä, mitä esimerkiksi SeAMKin vahvuusalojen ja nousevien alojen TKI-toiminnassa on meneillään.

Tässä artikkelissa tarkastellaan SeAMKin julkaisutoiminnan kehitystä vuosina 2012 - 2019 verraten sitä myös ammattikorkeakoulujen julkaisutoiminnan yleiseen kuvaan. Tarkastelun kohteena ovat julkaisujen määrä ja julkaisuprofiili. Artikkelin pohjautuu pääasiassa opetushallinnon tilastopalvelu Vipusesta saataviin julkaisutoiminnan tilastoihin.

2 JULKAISUMÄÄRÄN KEHITYS

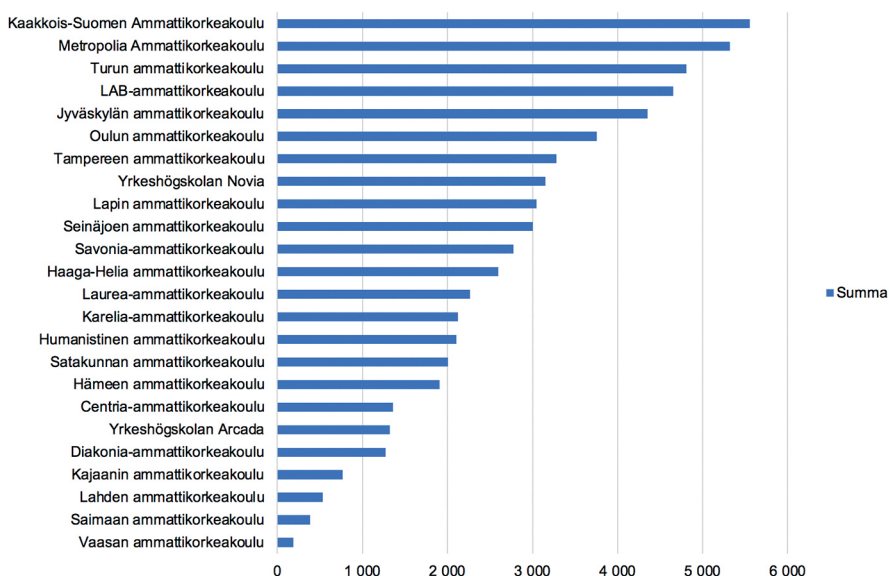
SeAMKin julkaisutilastot osoittavat, että julkaisumäärä on kehittynyt positiivisesti viime vuosina. Tarkastelujakson alkupuolella, vuodesta 2012 vuoteen 2015 kasvu oli vielä hidasta, mutta vuodesta 2016 lähtien se on ollut nopeaa lisääntyen noin 80 - 100 julkaisulla vuosittain (Kuvio 1). Suotuisa kehitys on ollut seurausta julkaisutoiminnan tavoitteellisesta johtamisesta ja systemaattisesta seurannasta. On myös todettava, että julkaisumäärien huomioon ottaminen ammattikorkeakoulujen rahoitusmallissa, jonka pohjalta opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM)

jakaa ammattikorkeakoulujen käytettävissä olevan perusrahoituksen, on ollut keskeinen julkaisemista lisäävä motivaatiotekijä niin SeAMKissa kuin koko ammattikorkeakoulusektorilla.

Kuvio 1. SeAMKin henkilöstön julkaisumäärä vuosina 2012 - 2019 (Vipunen b, [viitattu 10.7.2020]).

Ammattikorkeakoulujen henkilöstön julkaisumäärien vertailussa SeAMK sijoittuu kärkikymmenikköön, kun tarkastellaan julkaisujen kokonaismäärää vuosina 2012 - 2019 (Kuvio 2). Sijoitus on vaihdellut vuosittain välillä 7. - 15. Vuonna 2019 sijoitus oli kahdeksas, kun mukaan lasketaan kaikki julkaisutyypit ja neljäs, jos laskentaan otetaan mukaan vain julkaisutyypit A - E eli tieteelliset, ammatilliset ja yleistajuiset julkaisut (Vipunen b, [viitattu 10.7.2020]).

Kuvio 2. Ammattikorkeakoulujen henkilöstön julkaisumäärä 2012 - 2019 (Vipunen b, [viitattu 10.7.2020]).

On selvää, että pienten ja keski suurten ammattikorkeakoulujen on vaikea kilpailla julkaisumäärissä isojen ammattikorkeakoulujen kanssa ja siinä mielessä pelkkien julkaisumäärien vertailu ei ole järkevää. Kuten Merimaa (2019) kirjoittaa, vertailun mielekkäys lisääntyy, jos suhteutetaan julkaisumäärät opetus- ja TKI-henkilöstön henkilötyövuosiin. Näin tehden vuonna 2019 julkaisu toiminnan viiden kärki, kun otetaan mukaan kaikki julkaisutyyppit, muodostuu seuraavaksi: Humak (4,7 julkaisua / henkilötyövuosi), LAB (3,6), Novia (3,5), SeAMK (2,8) ja Haaga-Helia (2,5). (Vipunen a, [viitattu 15.7.2020]; Vipunen b, [viitattu 10.7.2020].)

Kuten jo todettu, julkaisumäärien kasvu koskee koko ammattikorkeakoulusektoria. Vuonna 2012 julkaisuja ilmestyi lähes 4 500 ja vuonna 2019 hiukan yli 11 000 (Vipunen b, [viitattu 10.7.2020]). Yliopistosektoriin verrattuna ammattikorkeakoulujen julkaisumäärät ovat vaatimattomia. Yliopistojen yhteenlaskettu julkaisumäärä vuonna 2019 oli yli 42 000 julkaisua, joista noin 2/3 oli vertaisarvioituja tieteellisiä artikkeleita (Vipunen e, [viitattu 12.7.2020]).

3 JULKAISUPROFIILI

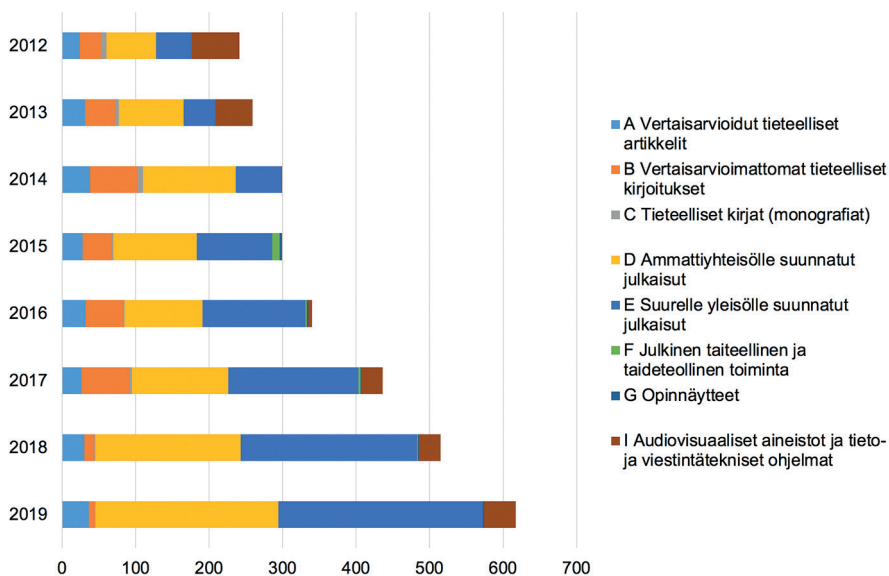
Julkaisuprofiilia tutkimalla saadaan käsitys julkaisu toiminnan luonteesta. Julkaisuprofiili kertoo, millaiselle kohdeyleisölle julkaisut suunnataan ja millaisissa julkaisukanavissa ne ilmestyvät. Tieteellisten julkaisujen osalta se kertoo myös

julkaisukanavien laadusta, mikäli julkaisukanavien arvioinnissa käytetään esimerkiksi Julkaisufoorumiluokitusta, JUFOa (Julkaisufoorumi, [viitattu 12.7.2020]).

3.1 Julkaisutyypit

Julkaisutiedonkeruussa julkaisut luokitellaan OKM:n ohjeistaman julkaisutyypiluokituksen mukaan (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2019). Julkaisutyyppi määräytyy julkaisukanavan ensisijaisen kohdeyleisön perusteella. Julkaisutyyppi A, B ja C täyttävät tieteellisen julkaisun määritelmän ja ne suunnataan ensisijaisesti tiedeyhteisölle. D-luokan julkaisut levittävät tutkimukseen perustuvaa tietoa ammattiyhteisöjen käyttöön ja E-luokan yleistajuiset julkaisut suunnataan suurelle yleisölle tavoitteena tutkimustiedon ja ammatillisen tiedon levittäminen ympäröivään yhteiskuntaan. F-julkaisutyyppiin lukeutuvat taiteellisen toiminnan tulokset ja G-ryhmän julkaisut ovat opinnäytetöitä. Julkaisutyyppi I ja H ovat muita tutkimustoiminnan tuotoksena syntyneitä julkaisuja, kuten patenteja, audiovisuaalisia aineistoja ja ohjelmistoja.

Kuvio 3 osoittaa, että SeAMKin julkaisut jakaantuivat tarkastelujakson alkuvuosina melko tasaisesti eri julkaisutyyppeihin. Vertaisarvioitujen tieteellisten julkaisujen osuus on vuosien mittaan pysynyt suunnilleen samansuuruisena.

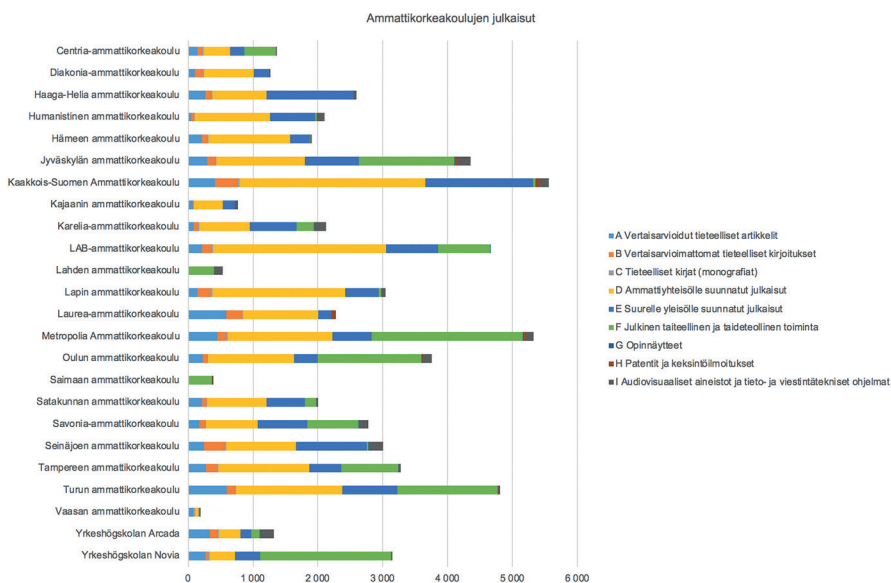

Kuvio 3. SeAMKin henkilöstön julkaisut julkaisutyypeittäin vuosina 2012 - 2019 (Vipunen b, [viitattu 10.7.2020]).

Vertaisarvioimattomien tieteellisten julkaisujen määrässä on sen sijaan ollut enemmän vuosittaista vaihtelua. Julkaisujen kokonaismäärän kasvua ovat viime vuosina siivittäneet ammatilliset ja erityisesti suurelle yleisölle suunnatut julkaisut. Julkaisutyyppin F julkaisuja ei juurikaan ole ollut, koska SeAMK ei tarjoa taidealojen koulutusta. G-ryhmään sisältyvät opinnäytetyöt, muun muassa väitöskirjat, tilastoidaan, mutta niistä ei kerry julkaisupisteitä. Julkaisutyyppiin H eli patenteihin ja keksintöilmoituksiin ei ole tilastoitu yhtään julkaisua. I-ryhmän audiovisuaalisten julkaisujen määrässä on ollut vaihtelua ja viime vuosina niiden määrä on ollut kasvussa.

Kuvio 4 kuvaa koko ammattikorkeakoulusektorin julkaisujen jakaantumista julkaisutyypeittäin vuosina 2012 - 2019. Kuvio havainnollistaa myös julkaisuprofiilien eroja. Ammattikorkeakoulujen vuosien 2012 - 2019 kaikista julkaisuista tutkimusjulkaisujen (julkaisutyyppit A - C) osuus on keskimäärin 14 %, kun yliopistoissa vastaava osuus on 75 %. Eniten tutkimusjulkaisuja tuottavat Laurea, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu, Turun ammattikorkeakoulu, Metropolia ja SeAMK. SeAMKin kaikista julkaisuista vuosina 2012 - 2019 tutkimusartikkeleiden osuus on 20 %. Vertaisarvioitujen tutkimusartikkelien määrässä (julkaisutyyppi A) kärkipaikkaa pitää Turun amk. (Vipunen c, [viitattu 11.7.2020].)

Ammatillisten julkaisujen (julkaisutyyppi D) osuus ammattikorkeakoulujen vuosien 2012 - 2019 kaikista julkaisuista on keskimäärin 41 % ja suurelle yleisölle suunnattujen julkaisujen (julkaisutyyppi E) osuus on 21 %. SeAMKin julkaisuista samalla ajanjaksolla sekä ammatillisten että suurelle yleisölle suunnattujen artikkelien osuus on 36 %. Ammatillisten artikkelien määrällisessä vertailussa SeAMKin sijoitus on 12. ja suurelle yleisölle suunnattujen artikkelien määrässä kolmas Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun ja Haaga-Helia ammattikorkeakoulun jälkeen. (Vipunen c, [viitattu 11.7.2020].)

Kuvio 4. Ammattikorkeakoulujen henkilöstön julkaisut julkaisutyypeittäin 2012–2019 (Vipunen c, [viitattu 11.7.2020]).

Ammattikorkeakoulujen tehtävän ja TKI-toiminnan luonteen ja tavoitteen huomioon ottaen edellä kuvatun kaltainen julkaisuprofiili, jossa ammatillisten ja yleistajuisten julkaisujen osuus korostuvat, on perusteltu. Se kuvaa hyvin myös ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen tehtäväjako.

3.2 Julkaisukanavat

Tieteen termipankki (2020) määrittelee julkaisukanavan välineeksi, jonka kautta julkaisu tavoittaa lukijat ja johon pääsemiseksi sen on saatava julkaisupäätös julkaisukanavan haltijalta.

SeAMKin henkilöstön kirjoittamia tutkimusartikkeleita on ilmestynyt sekä kotimaisissa että ulkomaisissa tiedelehdissä ja konferenssijulkaisuissa. Eniten artikkeleita on julkaistu kaupan ja hallinnon sekä terveys- ja hyvinvointialojen julkaisukanavissa. Tutkimusartikkeleiden julkaisukanavia voidaan tarkastella myös Julkaisufoorumijärjestelmän (JUFO) näkökulmasta. Vuosina 2012 - 2019 kaksi artikkelia on julkaistu JUFO-luokituksen korkeinta tasoa edustavassa julkaisukanavassa, johtavan tason kanavissa on julkaistu 28 artikkelia ja perustason kanavissa 123 artikkelia. Suurin osa tutkimusartikkeleista on ilmestynyt sellaisissa julkaisukanavissa, jotka eivät täytä JUFO-kriteereitä tai joita ei ole toistaiseksi arvioitu julkaisufoorumijärjestelmässä. Ammattikorkeakoulujen kaikista julkaisuista samalla ajanjaksolla korkeimman tason kanavissa on julkaistu 113 artikkelia, johtavalla tasolla 549 ja perustasolla 2 773. (Vipunen b, [viitattu 10.7.2020].)

SeAMKin henkilöstön ammatillisten julkaisujen pääasiallinen julkaisukanava on SeAMKin omat julkaisusarjat. Julkaisusarjojen ensimmäiset julkaisut ilmestyivät vuonna 1998. Julkaisusarjojen ohjeistuksesta ja julkaisupäätöksistä vastaa julkaisutoimikunta. Muista ammatillisista julkaisukanavista keskeisimpiä ovat kotimaiset ammattilehdet ja muiden ammattikorkeakoulujen julkaisukanavat.

Suurelle yleisölle suunnatun julkaisutoiminnan keskeisin kanava on @SeAMK-verkkolehti. Siinä ilmestyneet artikkelit ovat viime vuosina kattaneet noin 2/3 kaikista suurelle yleisölle suunnatuista julkaisuista. Muita tämän ryhmän julkaisukanavia ovat muun muassa maakunta- ja paikallislehdet.

3.3 Julkaisujen avoimuus

Julkaisujen avoin saatavuus on jo pitkään ollut tavoitteena niin SeAMKissa kuin muissakin korkeakouluissa. Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvoston ARENEn ja AMKIT- kirjastokonsortion yhteisen hankkeen tuloksena vuonna 2008 perustettu ammattikorkeakoulujen yhteinen avoin julkaisuarkisto, Theseus, on ollut keskeisessä roolissa avoimen julkaisemisen mahdollistajana. Avointa julkaisemista on lisäksi edistänyt ARENEn vuonna 2009 antama suositus avointa julkaisupolitiikkaa noudattavien julkaisukanavien käytöstä ja julkaisujen rinnakkaistallentamisesta.

Taulukko 1 kuvaa julkaisutyyppeiden A - E avoimuuden kehittymistä SeAMKissa vuosina 2016 - 2019. SeAMKin julkaisujen avoimuus toteutuu pääasiassa avoimissa julkaisukanavissa julkaisemalla. Niistä keskeisiä ovat SeAMKin omat julkaisusarjat ja avoin verkkolehti. Myös rinnakkaistallennuksen rooli julkaisujen avaamisessa on merkittävä. Rinnakkaistallentamalla saadaan avattua vapaaseen käyttöön muun muassa kansainvälisissä lehdissä ilmestyneitä tutkimusartikkeleita sekä kotimaisissa ammatti- ja sanomalehdissä ilmestyneitä artikkeleita. SeAMKissa henkilökunnan julkaisuja on rinnakkaistallennettu Theseukseen systemaattisesti vuodesta 2016 lähtien. Hybridijulkaisukanavalla tarkoitetaan sellaista julkaisukanavaa, jonka artikkeleista osa on avoimia. Niiden osuus SeAMKin julkaisuista on vähäinen.

Taulukko 1. SeAMKin henkilöstön julkaisutyyppien A–E avoimuus vuosina 2016 - 2019 (Vipunen b, [viitattu 10.7.2020]; Vipunen d, [viitattu 13.7.2020]).

Julkaisuvuosi	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
OA-julkaisukanava	203	298	364	481	1346
Rinnakkaistallennettu	21	53	78	77	229
Hybridi julkaisukanava	9	4	7	5	25
Ei tietoa	-	48	34	9	92
Avoimia julkaisuja yhteensä	233	355	449	563	1600
Julkaisut yhteensä	331	403	483	572	1789
Avoimuus (%)	70	88	93	98,5	89

Avoimien julkaisukanavien suosimisen ja rinnakkaistallennuskäytäntöjen aktiivisen kehittämisen myötä SeAMKin julkaisu toiminta on vuonna 2019 saavuttanut lähes 100 %:n avoimuuden (Vipunen b, [viitattu 10.7.2020]; Vipunen d, [viitattu 13.7.2020]). Maksumuurien taakse ovat jääneet vain muutamat kaupallisten kustantajien julkaisemat kirjat ja sellaiset artikkelit, joille kustantaja ei ole myöntänyt rinnakkaistallennuslupaa.

Kaiken kaikkiaan ammattikorkeakoulujen julkaisujen avoin saatavuus on jo hyvällä tasolla, sillä 85 % vuoden 2019 tutkimusartikkeleista, ammatillisista julkaisuista ja suurelle yleisölle suunnatuista julkaisuista on avoimesti saatavana (Vipunen b, [viitattu 10.7.2020]; [Vipunen d, [viitattu 13.7.2020]).

4 LOPUKSI

Yhteenvedona voidaan todeta, että SeAMKin henkilöstön julkaisumäärä on kasvanut voimakkaasti viime vuosina. Julkaisuprofilissa tämä näkyy etenkin ammatillisten ja suurelle yleisölle suunnattujen julkaisujen määrän ja osuuden huomattavana lisääntymisenä. Myös avoimesti saatavana olevien julkaisujen osuus on suuri, esimerkiksi SeAMKin vuoden 2019 julkaisuista lähes 100 % oli avoimesti luettavissa.

Julkaisumäärän lisääntymisen myötä myös SeAMKin julkaisemisen tukipalveluja ja julkaisu toiminnan teknistä infrastruktuuria on kehitetty. Vuonna 2017 otettiin käyttöön JUSTUS-julkaisutietojen tallennuspalvelu, jonka kautta julkaisutiedot välittyvät opetus- ja kulttuuriministeriön vuosittaiseen julkaisutiedonkeruuseen, Juuli-julkaisutietoportaaliin (juuli.fi) sekä Tiedejatutkimus.fi-portaaliin (tiedetutkimus.fi). Vuodesta 2019 JUSTUS-palvelun kautta on ollut mahdollista siirtää myös varsinainen julkaisu ammattikorkeakoulujen avoimeen julkaisu-

kistoon, Theseukseen, mikä puolestaan on sujuvoittanut avoimen julkaisemisen ja rinnakkaistallentamisen prosessia.

Julkaisumäärien ja julkaisuprofiilin seuraaminen auttaa arvioimaan ja suuntaamaan julkaisutoimintaa. Ammattikorkeakoulujen tärkeänä tehtävänä on tukea ja kehittää ympärillä olevan alueen, yhteiskunnan ja yrityskentän toimintaa. Siksi on perusteltua, että suurin osa julkaisuista on tälle käyttäjäryhmälle suunnattuja. Tulee kuitenkin muistaa, että esimerkiksi tutkimusyhteistyö yliopistojen kanssa tai osallistuminen kansainvälisiin hankkeisiin, vaatii julkaisutoiminnassa tutkimuksellisempaa otetta. Tämän vuoksi on tärkeää, että SeAMKin vahvuusaloilla ja uusilla nousevilla aloilla asiantuntijuus osoitetaan myös julkaisemalla korkeatasoisia, koko tutkimusyhteisölle tarkoitettuja tutkimusartikkeleita.

LÄHTEET

Julkaisufoorumi. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Helsinki: Tieteellisten seurain valtuuskunta. [Viitattu 11.7.2020]. Saatavana: <https://www.julkaisufoorumi.fi/fi>

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 1.7.2019. Julkaisu tiedonkeruun ohjeistus tutkijoille 2019. [Verkkosivu]. [Viitattu 8.7.2020]. Saatavana: <https://wiki.eduuni.fi/display/cscsuorat/Julkaisutiedonkeruun+tutkijaohjeistukset?preview=/39984924/112497063/Julkaisutiedonkeruun%20ohjeistus%20tutkijoille%202019.pdf>

Merimaa, M. 2019. Kenelle kerromme? Laurean julkaisu vuonna 2018. [Verkkolehtiartikkeli]. *Laurea Journal* 8.12.2019. [Viitattu 10.7.2020]. Saatavana: <https://journal.laurea.fi/kenelle-kerromme-laurean-julkaisu-vuonna-2018/>

Tieteen termipankki: hakusana Julkaisukanava. 2020. [Verkkosivu]. [Viitattu 20.8.2020]. Saatavana: <https://tieteentermipankki.fi/wiki/Nimitys:julkaisukanava>

Vipunen: opetushallinnon tilastopalvelu a. Ei päiväystä. Ammattikorkeakoulujen henkilöstö. [Verkkosivusto]. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö. [Viitattu 15.7.2020]. Saatavana: https://vipunen.fi/fi-fi/_layouts/15/xlviewer.aspx?id=/fi-fi/Raportit/Amk%20henkil%C3%B6st%C3%B6%20-%20amk.xlsb

Vipunen: opetushallinnon tilastopalvelu b. Ei päiväystä. Ammattikorkeakoulujen julkaisu. [Verkkosivusto]. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö. [Viitattu 10.7.2020]. Saatavana: https://vipunen.fi/fi-fi/_layouts/15/xlviewer.aspx?id=/fi-fi/Raportit/Ammattikorkeakoulutus%20-%20julkaisu%20-%20amk.xlsb

Vipunen: opetushallinnon tilastopalvelu c. Ei päiväystä. Ammattikorkeakoulujen julkaisu (A - I). [Verkkosivusto]. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö. [Viitattu 11.7.2020]. Saatavana: https://vipunen.fi/fi-fi/_layouts/15/xlviewer.aspx?id=/fi-fi/Raportit/Ammattikorkeakoulujen%20julkaisu%20-%20analyysi.xlsb

Vipunen: opetushallinnon tilastopalvelu d. Ei päiväystä. Ammattikorkeakoulujen julkaisu. Avoin julkaiseminen A-E. [Verkkosivusto]. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö. [Viitattu 13.7.2020]. Saatavana: https://vipunen.fi/fi-fi/_layouts/15/xlviewer.aspx?id=/fi-fi/Raportit/Ammattikorkeakoulutus%20-%20julkaisu%20-%20avoin%20julkaiseminen.xlsb

Vipunen: opetushallinnon tilastopalvelu e. Ei päiväystä. Yliopistojen julkaisu. [Verkkosivusto]. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö. [Viitattu 12.7.2020]. Saatavana: https://vipunen.fi/fi-fi/_layouts/15/xlviewer.aspx?id=/fi-fi/Raportit/Yliopistokoulutus%20-%20julkaisu%20-%20tilastovuosi.xlsb